

Hastane Dış Mekân Tasarımlarının Çanakkale Kenti Örneğinde İrdelenmesi

Alper Sağlık¹, Özgür Kahraman¹, Abdullah Kelkit¹, Elif Sağlık², N. Ece Devocioğlu¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fak. Peyzaj Mimarlığı Böl., Çanakkale

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lapseki MYO Peyzaj ve Süs Bitkileri Programı, Çanakkale
e-posta: alpersaglik@comu.edu.tr

Özet

Hastanın ruhsal, psikolojik ve sosyal durumları, bedensel durumları gibi tedavinin bir parçası olarak ele alınmalıdır. Bu tür tedavilerde mekânın yarattığı algı hastanın ruhsal durumu üzerinde etkili olmaktadır. Bu nedenle hastane bahçelerinin tasarımı hastalar üzerinde hayata bağlayıcı, ümit verici, dinlendirici nitelikte etki göstermektedir. Yapılan birçok araştırmada; hastanelerde doğayla temasın (yapısal ve bitkisel peyzaj) stres, kolesterol, ağrı ve hastalık süresini azalttığı belirlenmiştir. Çalışmada, Çanakkale’de bulunan 6 adet hastane bahçesi farklı kriterler üzerinden uzman görüşleri doğrultusunda puanraj tablosu hazırlanarak değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda Çanakkale Devlet Hastanesi %54.1 oran (112 puan) ve Çanakkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi %51.7 oran (107 puan) ile terapi açısından başarılı görülmüştür. Çanakkale Devlet Hastanesi Bahattin ve Huriye Demircioğlu Ek Binası %38.6 oran (80 puan) ile orta üstü seviyede başarılı bulunurken Kepez Tıp Fakültesi Hastane bahçesi %26.6 oran (55 puan) ile orta-altı seviyede başarılı bulunmuştur. ÇOMÜ Merkez Tıp Fakültesi Hastanesi %7.2 oran (15 puan) ve Özel Çanakkale Anadolu Hastanesi ise %6.3 oran (13 puan) ile kriterler doğrultusunda incelenen hastane bahçeleri arasında son derece yetersiz bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Çanakkale, hastane bahçeleri, bitkisel tasarım, peyzaj tasarımı

The Evaluation of Hospital Outdoor Designs in Çanakkale City Example

Abstract

The patient's mental, psychological and social situation should be addressed as part of the treatment, such as physical status. Perception that this type of treatment is effective in creating space on the mental state of the patient. Therefore, the design of the hospital garden binding on the patient's life, promising shows effect in relaxing nature. It was determined that the theme of nature in hospitals (structural and planting design) reduced stress, cholesterol, pain and duration of illness. In the study, six garden of the hospitals located in Çanakkale expert opinion in accordance with the timetable prepared were evaluated on different criteria. Results of the evaluation, 54.1% in the Çanakkale State Hospital (112 points) and Çanakkale Oral and Dental Health Center ratio 51.7% (107 points) was significantly superior in terms of the therapy. While Çanakkale State Hospital's Bahattin and Huriye Demircioğlu Annex 38.6% ratio (80 points) with moderate higher level of success, Kepez Medical Faculty Hospital garden 26.6% ratio (55 points) were successful in the under mid level. 7.2% in the Central Medical College Hospital of ÇOMÜ (15 points) and 6.3% in the Private Çanakkale Anadolu Hospital (13 points) are extremely inefficient in the hospital gardens examined in accordance with criteria.

Keywords Çanakkale, hospital gardens, planting design, landscape design

Giriş

Hastaneler ve hastane bahçeleri korku, endişe ve stres kaynaklı mekanlardır (Marcus ve Barnes, 1999). Hastaların tedavi edilmesi sürecinde bu mekanlar ruhsal, fiziksel ve sosyal önem taşımaktadır (Karakaya ve Kiper, 2011). Bu nedenle hastane bahçeleri, hastaların tedavisine yardımcı olacak şekilde tasarlanmalıdır (Aksu ve Demirel, 2012). Klinik ortamların hastalar üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesi ve hastaların sosyal açıdan gelişiminin sağlanarak stresten uzaklaşmalarına yardımcı olması açısından iyi tasarlanmış hastane bahçeleri önem taşımaktadır (Roger, 2002).

Hastalar üzerinde ciddi etkileri bulunan bu alanların mevcut sorunlarının ortaya konularak çözüm önerilerinin getirilmesi son derece önemlidir. Bu çalışmada Çanakkale’de yer alan 6 hastane bahçesinin peyzaj tasarımları irdelenmiş ve yapılan değerlendirme sonucunda ortaya çıkan problemlerin çözümüne yönelik öneriler getirilmiştir. Bu sayede hastaların sorunlarının çözülmesi ve yaşam kalitelerinin artırılması hedeflenmiştir.

Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada Çanakkale şehir merkezinde bulunan 6 hastane incelenmiştir. Bu hastaneler Çanakkale Devlet Hastanesi, ÇOMÜ-Kepez Tıp Fakültesi Hastanesi, Çanakkale Ağız ve Diş

Sağlığı Merkezi, ÇOMÜ-Merkez Tıp Fakültesi Hastanesi, Özel Çanakkale Anadolu Hastanesi, Çanakkale Devlet Hastanesi Bahattin ve Huriye Demircioğlu Ek Binası'dır (Şekil 1).

Araştırmada konu ile ilgili literatür taraması yapılarak alanda fotoğraflar çekilmiştir. Çalışmada yerinde gözlem yapılarak etüd, veri toplama, analiz, sentez ve değerlendirmeye dayalı peyzaj araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Çanakkale'deki hastane bahçelerinin mevcut durum ve eksikliklerinin ortaya konulabilmesi için, Saccı (2009)'nın hastane bahçelerinin değerlendirilmesi amacıyla oluşturduğu puantaj tablosu kullanılmıştır. Bu puantaj tablosunda hastane bahçeleri konfora yönelik tasarım özellikleri, tedavi etmeye yönelik tasarım özellikleri ve yol bulmaya yönelik tasarım özellikleri olmak üzere üç ayrı grupta incelenmiştir (Çizelge 1).

Çanakkale'deki hastaneler ile ilgili 5 peyzaj mimarı ile yapılan görüşmeler ve yerinde gözlemler sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesinde 0-3 arası puan skalası kullanılmış, 0 puan en düşük, 3 puan ise en yüksek nitelik için tercih edilmiştir. Değerlendirmede en yüksek puan 3 olarak kabul edilerek ve bu değere göre her ölçüt için yüzde uygunluk değerleri elde edilmiştir (Sağlık ve Kelkit, 2014). Bu şekilde hastanelerin mevcut durumları ortaya konulmuş aynı zamanda birbirlerine göre bahçe açısından konumları belirlenmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Çanakkale Devlet Hastanesi

1938 yılının Aralık ayında 50 yatak kapasiteli olarak kurulan Çanakkale Devlet Hastanesi kentin en büyük hastanesi olarak hizmet vermeye devam etmektedir. 1970 yılında başlanan yeni bina 29-08-1972 tarihinde açılarak Çanakkale ilinin ihtiyaçlarını karşılayacak kapasite kazanılmıştır. 2004 yılında 100 kapasiteli yeni bina ve poliklinikler açılarak, hastane bugünkü haline getirilmiştir (URL 1)

Hastanenin açık alan kapasitesi yapılan ek binalarla birlikte 9000 m²'nin altına düşmüştür. Bu alanların çoğunluğu hasta ve çalışan otoparkı olarak kullanılmaktadır. Poliklinik ve başhekimlik girişlerinin yer aldığı kısımda bir ön bahçe oluşturulmuş, bu alanda kullanıcılar için oturma mekanlarına yer verilmiştir (Şekil 2).

ÇOMÜ-Kepez Tıp Fakültesi Hastanesi

12 Kasım 2008'de Çanakkale'ye poliklinikleri ile hizmet vermeye başlayan 195'i doktor olmak üzere toplam 560 personeli olan ÇOMÜ Kepez Tıp Fakültesi Hastanesi, bölgenin tek üniversite hastanesidir (URL 2).

Hastanenin 2000 m² açık alanının büyük çoğunluğu otopark alanı olarak kullanılmaktadır. Geri kalan küçük bir kısım ise bitkilendirilerek oturma üniteleri ile desteklenmiştir (Şekil 3).

Çanakkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi

Çanakkale Devlet Hastanesi bünyesindeki Diş Kliniği 25 Temmuz 2011 tarihinde Çanakkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi olarak hizmet vermeye başlamıştır (URL 3).

3300 m² açık alana sahip olan hastane Kepez Belediye'sine ait 4550 m²'lik alanı da bünyesine katarak toplamda 7850 m² açık yeşil alanı kullanmaktadır (Şekil 4).

ÇOMÜ-Merkez Tıp Fakültesi Hastanesi

İki ayrı bina üzerine yapımına başlanan hastanenin ilk binası Şubat 2015'te kullanıma açılarak hizmet vermeye başlamıştır. Diğer binanın yapımı halen devam etmektedir. Üniversite ana girişindeki yapısal değişim ve İzmir-Bursa Yolu kavşak düzenleme çalışmaları nedeniyle hastanenin açık alan sınırları henüz netleşmemiştir (Şekil 5).

Özel Çanakkale Anadolu Hastanesi

2005 yılı içerisinde tek bina ile hizmete giren Özel Çanakkale Anadolu Hastanesi 1200 m² açık alana sahiptir. Bu alanın tamamı otopark olarak kullanılmaktadır (Şekil 6).

Çanakkale Devlet Hastanesi Bahattin ve Huriye Demircioğlu Ek Binası

Mevcut Devlet Hastanesi'ne ek olarak SSK'dan Sağlık Bakanlığına 18 Aralık 2005 tarihinde devredilerek Kadın Doğum ve Çocuk sağlığı ağırlıklı olarak hizmet vermeye başlamıştır. 15000 m² açık alana sahip hastane ön giriş ve arka giriş kısımlarında geniş otopark alanlarını bünyesinde barındırmaktadır. Ayrıca 1 adet helikopter pisti ile doğum ünitelerinin olduğu ön kısımda kullanıcıların hizmetine sunulmuş açık yeşil alan düzenlemesi yer almaktadır. Bu alanda oturma birimleri de mevcuttur (Şekil 7).

Sonuç

Çanakkale kent merkezindeki hasta sayısının artışına bağlı olarak hastanelerde ek bina yapımı zorunlu hale gelmiştir. Bu durum

zaten yetersiz olan hastane bahçelerinin mevcut alanlarında azalmaya neden olmaktadır.

Çanakkale kent merkezinde yer alan 6 hastane bahçesinde düzenlenebilecek potansiyel açık alanlar olmasına karşın mevcut durumları incelendiğinde peyzaj tasarımı açısından bu alanların son derece yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Yapılan incelemede hastane bahçelerinde kullanımı kısıtlayan en büyük sorunun bahçenin önemli bir kısmının otopark alanı olarak kullanılması olduğu sonucuna varılmıştır.

Çanakkale, halen gelişim gösteren ve sağlık alanında da özel ve kamu hastanelerinin sayısının gün geçtikçe arttığı bir kenttir. Yapımına yeni başlanılan Devlet Hastanesi'nin kent merkezi dışında planlanmasına rağmen hastaların ulaşım kolaylığı açısından kent merkezindeki hastaneleri tercih edecekleri beklentisi bu alanlardaki hastane bahçelerinin de yoğun olarak kullanılacağını göstermektedir. Çanakkale Devlet Hastanesi konum olarak kent merkezinde bulunması ve kamu hastanesi olması nedeniyle kullanım olarak ilk sırada tercih edilmektedir.

Yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında %54.1 oran ve 112 puan ile Çanakkale Devlet Hastanesi bahçesi diğer hastane bahçelerine oranla terapi açısından daha başarılı görülmüştür. Fakat bu alanda kullanıcıların rahat hareket edebileceği serbest etkinlik alanlarının olmayışı, alan içinde hareketli oturma elemanlarına yer verilmeyişi önemli sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca hastane bahçesinin taşıma kapasitesinin yetersiz olması, acil ve misafir araç girişinin aynı noktadan yapılması yaya ve engelli ulaşımı açısından sıkıntı yaratmaktadır. Hastane bahçesinde bitkilerin kullanımında çeşitlilik gözetilmesine rağmen herhangi bir tasarım yaklaşımıyla planlanarak hareket edilmemesi alanda bitkilendirme anlamında bir karmaşaya yol açmaktadır.

ÇOMÜ Kepez Tıp Fakültesi Hastane bahçesi uzman görüşleri doğrultusunda %26.6 oran ve 55 puan ile orta-altı seviyede değerlendirilmiştir. Hastaların farklı etkinlik yapabilecekleri alanların az oluşu, fiziksel egzersiz ve spor için yeterli alan olmayışı, akustik ve doğal seslerin azlığı, alan içindeki canlı varlığının az oluşu, farklı nitelikte kullanım alanı olmayışı hastane bahçesinin önemli

sorunları arasında yer almaktadır. Mevcut bahçenin laboratuvar, kan alma ünitesi gibi kapalı mekanlar yapılarak küçültülmesi ve dışardan bahçenin algısının zayıf olması nedeniyle bahçenin kullanım oranı son derece yetersiz kalmaktadır. Hastane bahçesinde sınır duvarları boyunca az miktarda gölgeleme amaçlı bitkilendirme yapılmıştır. Bunun haricinde alandaki bitki kullanımı sayı ve nitelik bakımından zayıf kalmaktadır.

Çanakkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi %51.7 oran ve 107 puan ile Çanakkale Devlet Hastanesi'ne yakın bir değerlendirme sonucu başarılı bulunmuştur. Hastane bahçesinde su kullanımına yer verilmemiş, alanda mimari obje kullanılmamıştır. Hastane ana girişinin bulunduğu alanın büyük kısmı otopark olarak ayrılmıştır. Bu durum hasta ve kullanıcılar üzerinde olumsuz bir etki yaratmaktadır. Bununla birlikte hastanenin arka kısmından başlayarak Batı cephesine doğru devam eden çamlık alan kullanıcılar ve çalışanlara doğa içinde dinlenme ve yenilenme ortamı sağlamaktadır. Bu özelliği ile Çanakkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi diğer hastaneler arasında farklı bir konuma yerleşmektedir.

ÇOMÜ Merkez Tıp Fakültesi Hastanesi %7.2 oran ,15 puan ve Özel Çanakkale Anadolu Hastanesi %6.3 oran ve 13 puan ile kriterler doğrultusunda incelenen hastane bahçeleri arasında son derece yetersiz bulunmuştur.

Çanakkale Devlet Hastanesi Bahattin ve Huriye Demircioğlu Ek Binası %38.6 oran ve 80 puan ile orta üstü seviyede başarılı bulunmuştur. Hastane bahçesinde güvenlik personeli olmayışı, ana girişlerin kontrolsüz oluşu ve aydınlatmanın yetersiz olması emniyet açısından sıkıntı yaratmaktadır. Bahçede mekanlar arası geçiş zorluğu, alan içi gezinti yollarının olmayışı, bahçenin ön kısmının tamamen sert zemin oluşu kullanıcılara terapi açısından olumsuz olarak yansımaktadır. Ayrıca bu hastanenin diğer hastanelerden farklı olarak Kadın Doğum ve Çocuk üzerine hizmet vermesi bahçede çocuk oyun alanının bulunmasını zorunlu hale getirmektedir.

Hastane bahçelerinin kullanıcıları açısından farklılıkların oluşturacağı çeşitlilik ve gereksinimleri tespit edilmelidir. Bu çerçevede hazırlanacak peyzaj projelerinde ve buna göre yapılacak uygulamalarda, mevcut kullanıcı

kitlesinin de istek, beklenti ve önerilerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

- Aksu, V.Ö., Demirel, Ö., 2012. Hastane bahçelerinde peyzaj tasarımları: Trabzon kenti örneği. Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 12 (2): 236-250.
- Karakaya, B., Kiper T., 2011. Hastane dış mekan tasarımlarının Edirne ili örneğinde irdelenmesi. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 8 (2): 49-64.
- Marcus, C.C., Barnes, M., 1999. Healing gardens: Therapeutic benefits and design recommendations. John Wiley and Sons, Inc., New York.
- Roger, S., 2002. Health benefit of gardens in hospital. Paper for Conference Plants for People, International Exhibition Florida.

- Sağlık, A., Kelkit, A., 2014. Çanakkale kent parklarının yaşam kalitesi üzerine etkilerinin belirlenmesi. ÇOMÜ Ziraat Fakültesi Dergisi, 2 (2): 41-53.
- Sakıcı, Ç., 2009. Ruh ve sinir hastalıkları hastanelerinde açık alan terapi ünitelerinin peyzaj tasarımı: Ataköy (Trabzon) Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi Örneği. KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Trabzon.
- URL 1, 2015. <http://www.trhastane.com/canakkale-devlet-hastanesi-1681.html> Erişim: Ağustos, 2015.
- URL 2, 2015. <http://hastane.comu.edu.tr/ksayfalar/sayfa/41/89/hakkimizda> Erişim: Ağustos, 2015.
- URL 3, 2015. <http://www.canakkale.adsm.saglik.gov.tr/tarihce.asp> Erişim: Ağustos, 2015.

Çizelge 1. Hastane bahçelerinin puanaj tablosu yardımıyla terapi açısından değerlendirilmesi

Tasarım Kriterleri	Şehir Hastaneleri					
	Çanakkale Devlet Hastanesi	ÇOMÜ-Kepez Tıp Fakültesi Hastanesi	Çanakkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	ÇOMÜ-Merkez Tıp Fakültesi Hastanesi	Özel Çanakkale Amdolu Hastanesi	Çanakkale Devlet Hastanesi Bahattin ve Hürriye Demireoğlu Ek Binası
Konfora yönelik tasarım özellikleri (Sakıcı, 2009)						
Alan - Konum	Puanlar *					
Manzarası güzel mi?	2	1	1	0	0	1
Hastane şehir merkezinden uzak mı?	3	1	1	2	2	1
Bahçe hasta odalarından görülebiliyor mu?	2	2	2	1	1	2
Hastaneye girer girmez bahçe görülebiliyor mu?	3	1	2	1	0	1
Konfor - Bakım						
Bahçe yeterince bakımlı gözüküyor mu?	2	1	2	0	0	1
Kullanılan donatılar konforlu mu?	1	1	2	0	0	1
Oturma elemanlarının sırt ve kollukları var mı?	2	1	1	0	0	1
Donatılar kullanıcıların antropometrik yapılarına uygun mu?	1	1	1	0	0	1
Güvenlik - Emniyet						
Hastaneye dışardan izinsiz giriş engellenmiş mi?	1	1	0	0	0	0
Her türlü rahatsız edici olaylara ve istenmeyen toplumsal etkileşimlere karşı korunma söz konusu mu?	2	2	2	0	0	0
Personel, hastaları bahçedeysen gözlemleyebilir mi?	1	1	2	0	0	1
Bahçede çevrelenmiş-kuşatılmış alanlara yer verilmiş mi?	2	2	3	0	0	1
Alandaki gece aydınlatması alanın güvenliği için yeterli mi?	3	2	3	2	1	2
Malzeme Seçimi						
Sert doku yerine yumuşak-hafif dokuya yer verilmiş mi?	2	1	2	0	0	1
Döşemede doku ve malzeme çeşitliliğine yer verilmiş mi?	1	1	2	0	0	1
Aydınlatma elemanlarında düşük voltajlı lambalar kullanılmış mı?	1	1	1	1	0	0
Etkinlik – Mekan (Sosyal Ortam Çeşitliliği)						
Alan mekan çeşitliliği sunuyor mu?	2	1	2	0	0	2
Keşif ve araştırma yapılabilecek alanlar var mı?	1	0	1	0	0	2
Uzunup gökyüzünü seyredileceği ve rahat hareket edebileceği serbest etkinlik alanları var mı?	1	1	3	0	0	2

Bahçedeyken güneş ve yağmurdan korunaklı örtülü alanlar var mı?	2	1	2	0	0	1
Açık, yarı açık ve kapalı mekanlara yer verilmiş mi?	1	1	1	0	0	1
Hastalar farklı etkinlikler yapmaya yönlendiriliyor mu?	0	0	0	0	0	0
Bahçede serbest hareket edilebiliyor mu?	2	1	2	0	0	3
Hastalar her istedikleri zaman bahçeyi kullanabiliyorlar mı?	3	1	1	0	0	2
Farklı amaçlar için kullanılacak yeterli sayıda oturma elemanı var mı?	2	1	2	0	0	2
Hareketli oturma elemanlarına yer verilmiş mi?	0	0	0	0	0	1
Bahçede düşünmek ve tek başına kalmak için uygun alanlar tasarlanmış mı?	1	1	3	0	0	3
Toplu gösteriler için bir alan var mı?	0	1	1	0	0	1
Grup etkinlikleri için alanlar var mı?	1	0	1	0	0	2
Fiziksel egzersiz ve spor alanları var mı?	0	0	0	0	0	0
Hobi bahçesi var mı?	0	0	0	0	0	0
Kişin da hastane bahçesinin kullanılabilmesi için kış bahçesi düşünülmüş mü?	0	0	0	0	0	0
Toplam (%100 başarı: 96p)	45	29	46	7	4	37
Başarı yüzdesi	46.8	30.2	47.9	7.3	4.2	38.5
Tedavi Etmeye Yönelik Tasarım Özellikleri						
Duyusal Uyarım						
Alanda doğal sesler (su, kuş, rüzgar vb) mevcut mu?	3	1	2	0	0	2
Sessiz ortam yerine akustik deneyimlere yer verilmiş mi?	1	0	0	0	0	0
Alanda görsel uyarıcı elemanlar kullanılmış mı?	1	0	1	0	0	0
Hastanede tek renk yerine renk gösterilerine yer verilmiş mi?	2	1	2	0	0	1
Duyu organlarına hitap eden düzenlemelere yer verilmiş mi?	2	1	2	0	0	2
Arazi Morfolojisi						
Arazide hareketlilik (tepecik, iniş, çıkış vb.) var mı?	1	0	2	0	0	1
Bahçedeki kot farklarının çözümünde merdivenlerin ve yüksek duvarların kullanımından kaçınılmış mı?	2	0	1	0	0	2
Bitki						
Alanda bitkisel çeşitlilik var mı?	3	1	2	0	0	2
Alanda uygun bitki türleri kullanılmış mı?	2	1	2	0	0	2
Mevsimsel değişim gösteren bitkilere yer verilmiş mi?	2	1	1	0	0	1
Renk ve koku özelliği gösteren bitkilere yer verilmiş mi?	1	1	2	0	0	1
Bitkilerde doku ve form çeşitliliği kullanılmış mı?	2	0	2	0	0	1
Meyve ve çiçek güzelliği gösteren bitkilere yer verilmiş mi?	2	1	2	0	0	1
Zararlı toksin maddeler içeren alerjik bitkilerden kaçınılmış mı?	1	0	1	0	0	1
Yaban Hayatı						
Bahçede kuş, kelebek gibi hayvanlar var mı?	3	1	3	0	0	2
Hayvanları çekici bitkilere ve yapısal elemanlara yer verilmiş mi?	2	0	1	0	0	1
Bahçede insanlara zarar vermeyecek yaban hayatı söz konusu mu?	1	0	1	0	0	1
Su						
Bahçede su kullanımına yer verilmiş mi?	3	0	0	0	0	0
Hareketli (fiskiye, akan) su kullanılmış mı?	3	0	0	0	0	0
Landmark (Vurgu Noktaları)						
İnsanlar tarafından bahçenin tanımlanabileceği, anımsatıcı bazı özellikler oluşturulmuş mu?	2	1	2	0	0	1
Her yerin aynı nitelikte olması yerine alan farklılıkları, gizem oluşturulmuş mu?	1	0	1	0	0	0
Mimari Elemanlar						
Alanda heykellere yer verilmiş mi?	2	0	0	0	0	0
Çiçeklik, konteynir gibi elemanlar kullanılmış mı?	2	0	2	0	0	1
Toplam (%100 başarı: 69p)	44	10	32	0	0	23
Başarı yüzdesi	63.8	14.5	46.3	0	0	33.3
Yol Bulmaya Yönelik Tasarım Özellikleri						
Ulaşım						
Yollar tekerlekli sandalye kullananlar için uygun mu?	1	2	3	2	2	2
Taşıt yolu bahçeye kadar ulaşıyor mu?	3	3	3	3	2	3
Yaya-taşıt ayrımı söz konusu mu?	3	1	3	1	1	1
Yaya yolu genişliği uygun mu?	1	1	2	1	2	2
Alan içerisinde tautücü ve yönlendirici panolara yer verilmiş mi?	2	1	2	0	0	1
Kot farkları merdiven yerine rampalarla mı çözülmeye çalışılmış?	2	2	2	1	2	3
Bahçeyi baştan sona dolaşan bir patika sistemine yer verilmiş mi?	1	0	2	0	0	1
Yolları gezintiyte teşvik edici ve organik hatlardan mı oluşuyor?	1	0	1	0	0	0
Yürüyüş yaparken mola için oturma cepleri düşünülmüş mü?	2	2	2	0	0	2
Bahçede yürüyüş yolu boyunca kullanıcıları harekete teşvik edecek sürpriz olaylara yer verilmiş mi?	0	0	0	0	0	0
Bahçede mekanlar arasında hareket etmek istendiğinde geçiş kolaylığı söz konusu mu?	2	1	3	0	0	1
Peyzaj Tasarımı						

Keskin ani geçişler yerine yumuşak geçişler kullanılmış mı?	2	2	3	0	0	1
Dik, sert, doğrusal ve düz çizgiler yerine yuvarlak, eğrisel, kavsi çizgiler kullanılmış mı?	2	1	2	0	0	2
Tasarım sade, basit ve anlaşılır mı?	1	0	1	0	0	1
Toplam (%100 başarı: 42p)	23	16	29	8	9	20
Başarı yüzdesi	54.8	38.1	69	19	21.4	47.6
Genel Toplam (%100 başarı: 207p)	112	55	107	15	13	80
Genel Başarı yüzdesi	54.1	26.6	51.7	7.2	6.3	38.6

0: Yok, 1: Az, 2: Orta, 3: Çok



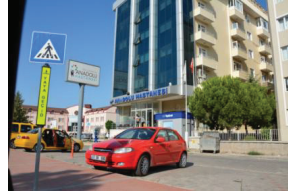
Şekil 1. Hastanelerin Çanakkale'deki konumu



Şekil 4. Çanakkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi arka bahçesinden bir görünüş



Şekil 2. Çanakkale Devlet Hastanesi Başhekimlik girişi



Şekil 6. Özel Çanakkale Anadolu Hastanesi



Şekil 3. ÇOMÜ Kepez Tıp Fakültesi Hastanesi Bahçesi



Şekil 5. ÇOMÜ Merkez Tıp Fakültesi Hastanesi



Şekil 7. Çanakkale Devlet Hastanesi Bahattin ve Huriye Demircioğlu Ek Binası